

OsloMet – storbyuniversitetet

Fakultet for lærerutdanning og internasjonale studier

Institutt for yrkesfaglærerutdanning

Praksisguide for praktisk- pedagogisk utdanning for yrkesfag trinn 8-13 (PPU-Y)

Kull 2022

**HELTID OG
DELTID**

Innholdsfortegnelse

1	Innledning.....	4
2	Hvorfor har vi pedagogisk praksis i PPU-utdanningen?.....	5
2.1	Praksislærers rolle i pedagogisk praksis i videregående opplæring	5
2.2	OsloMet-lærers rolle i pedagogisk praksis i videregående opplæring	6
3	Organisering av pedagogisk praksis.....	7
3.1	Organisering av praksisopplæringen for heltidsstudenter	7
3.2	Organisering av praksisopplæringen for deltidsstudenter	7
3.3	Pedagogisk praksis i utlandet	8
4	Gjennomføring av pedagogisk praksis i videregående opplæring	9
4.1	Praksisperiode 1 (25 dager)	9
4.2	Praksisperiode 3 (25 dager)	9
4.3	Dokumentasjon i pedagogisk praksis i videregående opplæring.....	10
4.3.1	Plan for pedagogisk praksis.....	10
4.3.2	Veiledningsdokumenter og undervisningsplaner	10
4.3.3	Tverrfaglig utviklingsprosjekt.....	11
5	Gjennomføring av pedagogisk praksis på ungdomstrinnet	11
5.1	Praksisperiode 2 (10 dager)	11
5.2	Læringsaktiviteter i ungdomstrinnet.....	11
5.3	Vurdering i ungdomstrinnpraksis	12
6	Observasjon og veiledning som del av all pedagogisk praksis	13
6.1	Observasjon	13
6.2	Veiledning	13
6.2.1	Førveiledning ved undervisning.....	13
6.2.2	Etterveiledning ved undervisning.....	13
6.2.3	Studentens ansvar i veiledningen	13
7	Vurderingsrutiner i pedagogisk praksis.....	14
7.1	Vurdering i praksisperiode 1 og 3: videregående opplæring.....	14
7.2	Vurderingskriterier for pedagogisk praksis 1 og 3 i videregående opplæring	15
7.2.1	Vurderingskriterier pedagogisk praksis, 1. periode: videregående opplæring... ..	15
7.2.2	Vurderingskriterier pedagogisk praksis, 3. periode: videregående opplæring... ..	16
7.3	Vurdering i praksisperiode 2: ungdomsskole	17
7.4	Vurderingskriterier for pedagogisk praksis på ungdomstrinnet	18
7.4.1	Vurderingskriterier for pedagogisk praksis, 2. periode: ungdomstrinnet.....	18
7.5	Rutiner ved fare for ikke bestått praksis	19
8	Retningslinjer for gjennomføring av pedagogisk praksis	20

9	Øvrig informasjon	20
9.1	Nettsider for praksisinformasjon	20
9.2	Kontaktinformasjon	20
9.3	Vedlegg.....	20
10	Vedlegg	21
10.1	Vedlegg 1 Plan for praksisperiode 1	21
10.2	Vedlegg 2 Plan for praksisperiode 3	23
10.3	Vedlegg 3 Veiledningsdokument.....	25
10.4	Vedlegg 4 Undervisningsplan.....	27

1 Innledning

Pedagogisk praksis er en viktig del av studiet Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag (PPU-y) og for kvalifisering som yrkesfaglærer trinn 8–13, ved Institutt for yrkesfaglærerutdanning, OsloMet – storbyuniversitetet (OsloMet). Ifølge Nasjonale retningslinjer for praktisk -pedagogisk utdanning for yrkesfag 8-13 (UHR 2018), betraktes praksisopplæringen som en likeverdig læringsarena på linje med utdanningsinstitusjonene.

Praksisguiden for pedagogisk praksis er utarbeidet på bakgrunn av forskrift om rammeplan for yrkesfaglærerutdanning for trinn 8–13 (KD 2013), nasjonale retningslinjer for PPU-y og programplan for praktisk pedagogisk utdanning.

Guiden er styrende for studenter, praksisstedet/-lærere, PPU-y-lærere og praksisadministrasjonen på OsloMet når det gjelder planlegging, gjennomføring og vurdering av pedagogisk praksis.

Pedagogisk praksis skal være veiledet, vurdert og variert og ha et omfang på 60 dager. 50 dager av praksisopplæringen skal legges til videregående opplæring og 10 dager legges til ungdomstrinnet.

Pedagogisk praksis skal være et integrerende element i PPU-y-utdanningen, og det skal være sammenheng mellom studentenes læring på OsloMets samlinger og læring på praksisarenaene.

2 Hvorfor har vi pedagogisk praksis i PPU-utdanningen?

Hensikten med praksisopplæring er å utvikle studentenes pedagogiske, yrkesdidaktiske, yrkesfaglige og yrkesetiske kompetanse samt deres endrings-, utviklings- og relasjonskompetanse, slik at de kan mestre det mangfold av oppgaver de vil møte som yrkesfaglærere. Pedagogisk praksis skal også bidra i utvikling av studentenes helhetlige profesjonskompetanse.

Det er viktig at pedagogisk praksis er variert, og at studentene får erfaring med å undervise på de ulike trinnene, enten opplæringen skjer i klasserom, på verksteder på skolen eller gjennom veiledning i bedrift i forbindelse med yrkesfaglig fordypning (YFF). Praksis kan, i tillegg til ordinær undervisning, omfatte alle aktiviteter som er i regi av skolen, som angår elevene og som involverer lærere slik at de i tillegg til lærerrollen får forståelse for skolen som organisasjon og plass i samfunnet.

De dagene studentene har praksis kan de ikke brukes som ordinær arbeidskraft fordi praksis skal være veiledet av praksislærer. Det innebærer at på praksisdagene er ikke studentene å anse som ansatt eller vikar. Dette gjelder alle studenter i pedagogisk praksis.

Presisering for praksis på egen arbeidsplass: studenter som allerede er i lærerjobb har mulighet til å ha praksis på eget arbeidssted såfremt kravene til praksisopplæring fylles slik at studentene får veiledning samt variasjon gjennom undervisning på ulike arenaer og trinn.

Om det er tilfeller hvor studentene har en del av sin selvstendige undervisning i egen klasse på praksisdagene, i samarbeid med praksislæreren, må praksislærer ha gjennomført forveiledning, vært til stede i undervisningen og gjennomført etterveiledning. Om dette ikke ivaretas, kan ikke disse timene regnes som en del av kravet til selvstendig undervisning i pedagogisk praksis.

2.1 Praksislærers rolle i pedagogisk praksis i videregående opplæring

Praksisstedet for studentene i pedagogisk praksis i videregående opplæring har en viktig rolle som lærerutdanner for fremtidige yrkesfaglærere. Praksislærer har et spesielt ansvar for å legge til rette for studentenes praksisopplæring i samarbeid med studentene.

Det kreves derfor at praksislærer har relevant yrkesbakgrunn og minst tre års undervisningserfaring. Praksislærere bør ha minst 15 studiepoeng veiledning eller tilsvarende.

Veiledningen av studenten skjer i form av før- og etterveiledning av samtlige timer/økter studentene underviser eller med utgangspunkt i observasjoner student har gjort (se kap. 6 om veiledning). Praksislærer skal være til stede når studentene gjennomfører ulike undervisningsaktiviteter enten elevene er i klasserom, verksted eller i bedrift.

Videre er det viktig at praksislærer legger til rette for utvikling av studentenes helhetlige profesjonskompetanse ved at studentene involveres i ulike oppgaver som hører med til læreryrket.

2.2 OsloMet-lærers rolle i pedagogisk praksis i videregående opplæring

OsloMet arbeider kontinuerlig med å skape sammenheng mellom det studentene lærer på de ulike læringsarenaene. Et ledd i dette arbeidet er at OsloMet-lærere gjennomfører et fysisk praksisbesøk i en av studentenes praksisperioder i videregående opplæring. Praksisbesøket kan også skje via nettbaserte løsninger eller telefon.

Hensikten er å skape en arena for et trepartssamarbeid mellom studenten, praksislærer og OsloMet-lærer hvor felles refleksjon over studentens faglige utvikling og læring er sentralt.

Trepartssamarbeidet skal videre bidra til at studenten utvikler kompetanse i å forstå helheten i rollen som yrkesfaglærer ved å stimulere til lærelyst, undring og utforskning av de ulike sidene ved yrket.

Kontakten mellom praksisskolene og OsloMet skal også bidra til en felles forståelse for de ulike læringsarenaens roller som lærerutdannere samt kvalitetssikre at studentenes rettigheter og plikter blir ivarettatt.

3 Organisering av pedagogisk praksis

3.1 Organisering av praksisopplæringen for heltidsstudenter

PPU-y heltid organiseres samlingsbasert på campus og går over 1 år.

Pedagogisk praksis gjennomføres i hele dager, og alle dager er obligatoriske.

Utdanningen organiseres med to semestre over 1 år, med totalt 60 dagers praksis. Første semester inneholder 25 dager i videregående opplæring (vgo) og 10 dager i ungdomsskole (us). Andre semester inneholder 25 dager i videregående opplæring.

Periode og semester	Innhold	Tidsrom
Praksisperiode 1 semester 1, høst	25 dager i vgo i eget programområde	5 sammenhengende uker fastsatt av OsloMet, som finnes i studieårets praksiskalender.
Praksisperiode 2 semester 1, høst	10 dager i us, gjennomføres fortrinnsvis i grupper	2 sammenhengende uker fastsatt av OsloMet, som finnes i studieårets praksiskalender.
Praksisperiode 3 semester 2, vår	25 dager i vgo i eget programområde	5 sammenhengende uker fastsatt av OsloMet, som finnes i studieårets praksiskalender.

3.2 Organisering av praksisopplæringen for deltidsstudenter

PPU-y deltid organiseres både som samlingsbasert studium på campus og delvis nettstudium (kombinasjon av nettbasert og samlingsbasert).

Pedagogisk praksis gjennomføres i hele dager, og alle dager er obligatoriske.

Utdanningen organiseres med fire semestre over 2 år, med totalt 60 dager praksis fordelt på 35 dager første studieår og 25 dager andre studieår:

Periode og semester	Innhold	Tidsrom
Praksisperiode 1: semester 1 og 2 (høst/vår år 1)	25 dager i videregående opplæring (vgo) i eget programområde	Gjennomføres i periode fastsatt av OsloMet, som finnes i studieårets praksiskalender. Det etterstrebes minimum 3 dager pr. uke i sammenhengende uker.
Praksisperiode 2: semester 2 (vår år 1)	10 dager i ungdomsskolen (us), gjennomføres fortrinnsvis i grupper	2 sammenhengende uker fastsatt av OsloMet, som finnes i studieårets praksiskalender.
Praksisperiode 3: semester 3 (høst år 2)	25 dager i vgo i eget programområde	Gjennomføres i periode fastsatt av OsloMet, som finnes i studieårets praksiskalender. Det etterstrebes minimum 3 dager pr. uke i sammenhengende uker.

3.3 Pedagogisk praksis i utlandet

Ifølge studiets nasjonale retningslinjer skal det enkelte lærestedet legge til rette for internasjonalisering (UHR 2018). I emne 6100 kan det være mulig å gjennomføre 3. praksisperiode i utlandet. Dette gjøres i henhold til fakultetets søkeprosedyrer.

Dette kan endres i h. t. de til enhver tid gjeldende retningslinjer grunnet COVID-19.

4 Gjennomføring av pedagogisk praksis i videregående opplæring

4.1 Praksisperiode 1 (25 dager)

I første periode skal praksisopplæringen legges opp på en slik måte at studentene får en gradvis tilnærming til lærerrollen og selvstendig undervisning.

- Studentene skal begynne med en observasjonsperiode på 5 dager. Her kan studenten observere praksislærers undervisning samt andre lærere, etter avtale med praksislæreren.
- Veiledning i observasjonsperioden skal være en refleksjon over det studentene har observert, i lys av kriteriene for den gitte praksisperioden (se kap.7) og læringsutbyttebeskrivelsene i studiets program- og emneplaner.
- Studentenes individuelle (selvstendige) undervisning skal være på **25 timer** i løpet av den første praksisperioden. Det skal etterstrebes jevn fordeling av timene, delt inn i kortere eller lengre undervisningsøkter.
- Det skal gjennomføres før- og etterveiledning for hver undervisningsøkt studenten har ansvar for, og praksislærer skal observere studentenes undervisning. Både elevenes- og studentens utvikling og læring skal være tema i veiledningen.

4.2 Praksisperiode 3 (25 dager)

I 3. praksisperiode skal studentenes evne til selvstendig og helhetlig planlegging og gjennomføring av undervisning vektlegges slik at det legges til rette for en progresjon fra 1. praksisperiode. Studentene skal i økende grad mestre de utfordringene som skolehverdagen gir.

- Studentene skal begynne denne perioden med en observasjonsperiode på 3 dager. Her kan studentene observere praksislærers undervisning samt andre lærere etter avtale med praksislærer. Veiledning i disse dagene knyttes til studentens refleksjoner over observerte situasjoner, og ses i lys av kriteriene for den gitte praksisperioden (se kap.7) og læringsutbyttebeskrivelsene i program- og emneplaner.
- Studentene skal i løpet av denne praksisperioden ha hatt undervisningsansvar for **30 timer**. Det skal etterstrebes jevn fordeling av timene.
- Det skal gjennomføres før- og etterveiledning for hver undervisningsøkt studenten har ansvar for, og praksislærer skal observere studentenes undervisning. Både elevenes- og studentens utvikling og læring skal være tema i veiledningen.
- Studentene skal få kjennskap til organisasjonsutvikling i skolen, med vekt på utviklingsarbeid og fornyelse.

Studentene skal også få erfaring med følgende temaer/oppgaver:

- Vurdering for læring
- Tiltak for elever med fortrinnsrett/særskilte behov, samarbeid med hjelpeapparatet
- Tverrfaglig opplæring, integrering av grunnleggende ferdigheter, tverrfaglig temaer og læreplananalyse
- Skolen som organisasjon, teamarbeid og årsplanlegging
- Samarbeid mellom skole og arbeidsliv, skole – hjem
- Endrings- og utviklingsarbeid
- HMS for elever og lærere
- Kriseberedskapsplaner og antimobbingsarbeid
- Oppstart av et skoleår, kartleggingsprøver m.m.

4.3 Dokumentasjon i pedagogisk praksis i videregående opplæring

4.3.1 Plan for pedagogisk praksis

Forventningsavklaring mellom studenter og praksislærer(e) er en viktig del av planleggingen ved oppstart av hver praksisperiode.

I løpet av observasjonsdagene skal student og praksislærer sammen utarbeide en plan for studentens arbeidsoppgaver og læringsaktiviteter, og de skal få beskjed om hva som skal være faglig innhold i undervisningen de skal ha ansvar for (dette føres inn i praksisplanen). Praksisplanen skal gi en oversikt over studentenes læringsprosess og progresjon i praksisperiodene. Studenten har ansvar for at praksisplanen lastes opp i Canvas til avtalt tid for godkjenning av emneansvarlig (se vedlegg 1 og 2).

4.3.2 Veiledningsdokumenter og undervisningsplaner

Veiledningsdokument og undervisningsplan utarbeides av studentene i forbindelse med planlegging av en undervisningsøkt studentene selv skal gjennomføre. I løpet av hver praksisperiode i videregående opplæring skal studentene utarbeide 3–6 veiledningsdokumenter, avhengig av den enkelte students behov og praksislærers faglige vurderinger.

Veiledningsdokument er en fyldig dokumentasjon av planleggingen studentene gjør i forkant av et undervisningsopplegg. Undervisningsopplegget kan ha et omfang fra en til flere timer, eller det kan strekke seg over flere dager. Vedlegg 3 skal benyttes når veiledningsdokumenter utarbeides. Veiledningsdokumentet skal benyttes både i før- og etterveiledningen. Praksislærer må derfor få dette dokumentet av studenten i god tid, minimum to dager før førveiledningen.

Undervisningsplan skal utarbeides ut fra veiledningsdokumentet og førveiledningen, og skal være en kortfattet plan for hver undervisning studentene skal ha ansvar for med en utfyllende faglig begrunnelse for valgene. Vedlegg 4 skal benyttes når undervisningsplaner utarbeides.

4.3.3 Tverrfaglig utviklingsprosjekt

I 3. praksisperiode skal studentene utføre et tverrfaglig utviklingsprosjekt knyttet til egen pedagogisk praksis. Det er derfor ønskelig at praksislærer og studenter kan diskutere dette sammen og at det gis tid til å arbeide med prosjektet i praksisperioden.

5 Gjennomføring av pedagogisk praksis på ungdomstrinnet

5.1 Praksisperiode 2 (10 dager)

Pedagogisk praksis på ungdomstrinnet gjennomføres som deltakende observasjon gjerne i ulike klasser og fag og i fagene utdanningsvalg, arbeidslivsfag, valgfag, men også i andre fag der studentene har relevant kompetanse. Praksisperioden gjennomføres fortrinnsvis i grupper.

Studentene skal være til stede på praksisskolen tilsvarende normal arbeidstid for lærere, i 10 sammenhengende dager. Det må legges til rette for at eventuelt fravær kan tas igjen uten ugrunnet opphold.

Praksisperioden er veiledet, og dette innebærer at det skal gjennomføres jevnlig veiledningssamtaler mellom praksislærer og studentene, i snitt 1 t. per dag.

Hovedfokus i praksisopplæringen på ungdomstrinnet rettes inn mot følgende tre hovedområder: læring, undervisning og samarbeid.

Dette kan dreie seg om:

- Ungdoms læring og utvikling, ungdomskultur
- Elevenes skolemiljø, og mangfold
- Klasseledelse og kontaktlærerrollen, helst på ulike trinn
- Tverrfaglig og flerfaglig samarbeid på trinn og mellom trinn
- Karriereveiledning og overgangen fra ungdomsskole til videregående opplæring
- Få innblikk i fag som videreføres som fellesfag i yrkesfaglige utdanningsprogram
- Få kjennskap til skolens profil og satsningsområder
- Kompetanseutviklingen på ungdomstrinnet

5.2 Læringsaktiviteter i ungdomstrinnet

Det er ønskelig at studentene deltar i følgende læringsaktiviteter i denne praksisperioden:

- Observasjon av og deltakelse i praksislærers undervisning på ulike trinn og læringsarenaer (minimum 30 timer)
- Gjennomfører 1–2 mindre undervisningsopplegg for elevene, der søkelys rettes mot aktuelle deler i yrkesopplæring og/eller om utdanningsveier innen yrkesfaglig utdanningsprogram

- Observasjon og deltakelse i vurderingssituasjoner
- Gjennomfører samtaler med ulike faginstanser ved skolen om deres rolle på ungdomstrinnet, for derigjennom å få mer innblikk i sentrale problemstillinger
- Får mulighet til å delta på samarbeidsmøter i lærerkollegiet
- Deltar i samarbeid med andre lærere i inspeksjon i friminutt
- Får avsatt tid til å skrive logg/rapport/refleksjon over egen læring

5.3 Vurdering i ungdomstrinnpraksis

Det er OsloMet-lærer som vurderer studentens praksisperiode, og dette er nærmere omtalt i kap. 7.

6 Observasjon og veiledning som del av all pedagogisk praksis

6.1 Observasjon

For at studentene skal kunne lære å planlegge og tilpasse undervisningen til ulike målgrupper og situasjoner, er det viktig at studentene får observere ulike lærere og undervisnings-situasjoner. Hva som skal observeres og hvordan observasjonen foregår, vil variere avhengig av om studentene er kjent med skolen eller ikke, og hvilken grad de har undervisnings- og lærererfaring.

Det er viktig at dette tilpasses den enkelte student, slik at alle gjennom observasjon og dialog med praksislærer får mulighet til å skaffe seg et godt grunnlag for bedre å kunne planlegge og gjennomføre relevant og tilpasset undervisning. Student og praksislærer skal sammen diskutere aktuelle observasjonstema, som for eksempel kommunikasjon, sosialt miljø, tverrfaglig samarbeid, yrkesretting og relevans.

6.2 Veiledning

Praksisveiledningen tar sikte på å utvikle studentenes praktisk-teoretiske kompetanse som lærer i yrkesfag, gjennom samtaler der refleksjon over praksis er det sentrale. Det er derfor viktig at studentene får satt ord på egne og andres erfaringer gjennom dialog med praksislærer og andre deltakere i praksisfellesskapet slik at de lærer å ta selvstendige valg.

6.2.1 Førveiledning ved undervisning

Førveiledningen baseres på studentens veiledningsdokument/undervisningsplan, og gir praksislærer anledning til å få ta del i studentenes tanker og planer med undervisningen før den gjennomføres. Dette gir praksislærer mulighet til å komme med spørsmål og eventuelle avklaringer på forhånd. Førveiledningen bør skje i så god tid som mulig forut for undervisningen, slik at studenten har muligheter til å gjøre eventuelle endringer.

6.2.2 Etterveiledning ved undervisning

Etterveiledningen tar utgangspunkt i gjennomføringen av undervisningen sett i relasjon til veiledningsdokumentet/undervisningsplanen og førveiledningen. Veiledningen skal fokusere på studentenes ferdigheter ved gjennomføring av undervisningen i forhold til alle de didaktiske kategoriene, også hvorvidt det faglige innholdet har vært relevant. Klasseledelse og relasjon mellom lærer og elev(er), samt elevenes engasjement og deltakelse i undervisningen er andre hovedmomenter. Som avslutning på samtalen bør de involverte parter vurdere kommunikasjonen seg imellom og gjøre avtaler for videre arbeid.

6.2.3 Studentens ansvar i veiledningen

Studentene har ansvar for egen utvikling og læring i prosessen mot å bli profesjonelle lærere. Studentene skal være aktive deltakere i både forberedelsen og gjennomføringen av pedagogisk praksis. Studentene har også et medansvar for å drive veiledningssamtalen videre

på bakgrunn av observasjoner og erfaringer, og skal møte forberedt til før- og etterveiledningen.

7 Vurderingsrutiner i pedagogisk praksis

Studentene får en formell vurdering etter hver praksisperiode, uttrykt med karakteren bestått / ikke bestått. Det er utformet vurderingskriterier for alle tre praksisperioder.

Praksisopplæringen må være vurdert til bestått for at studenten kan ta eksamen både på emne 6000 og emne 6100.

7.1 Vurdering i praksisperiode 1 og 3: videregående opplæring

Vurdering av studentenes praksisarbeid gjøres fortløpende på bakgrunn av vurderingskriterier for pedagogisk praksis (se vurderingskriterier i punkt 7.2). Det skal være progresjon gjennom hele praksisopplæringen i videregående opplæringen og det stilles strengere krav til bestått praksis i 3. perioden enn i periode 1.

Vurderingen ansees som et samarbeid mellom praksislærer og OsloMet-lærer, men hovedansvar ligger hos praksislærer gjennom midtveis- og sluttvurdering av praksisperioden.

Vurderingsskjema, som finnes på studiets nettsider for praksisinformasjon, skal benyttes.

Praksisperiode 1 og 3 vurderes med karakteren bestått / ikke bestått.

Praksislærer og student gjennomfører en midtveisvurdering av periodens praksisforløp. Her skal studenten få både tilbake- og fremovermeldinger. Gjennomføringen skal oppsummeres og dateres i periodens vurderingsskjema. Samme dokument benyttes i avsluttende vurdering.

Siste dag i praksisperioden skal praksislærer og student gjennomgå og signere vurderingsskjemaet. Praksislærer beholder en kopi av skjemaet og oppbevarer dette på egnet sted ut studieåret (konfidensielt), mens studenten får originalen. Studenten har ansvar for å levere skjemaet til OsloMet via Inespera i h. t. gitte instruksjoner og frister.

Hvis studenten uten gyldig grunn ikke møter til avtalt praksisopplæring, eller på andre måter opptrer uforenlig med læreryrket, skal praksislærer varsle OsloMet uten ugrunnet opphold på praksis-lui@oslomet.no. Fravær omtales i studiets retningslinjer, se pkt. 8 nedenfor.

Dersom studenten står i fare for å få karakteren ikke bestått, skal dette ivaretas iht. forskrift om studier og eksamen ved OsloMet – storbyuniversitetet, § 8-2. Se nærmere omtale i punkt 7.5 nedenfor.

7.2 Vurderingskriterier for pedagogisk praksis 1 og 3 i videregående opplæring

7.2.1 Vurderingskriterier pedagogisk praksis, 1. periode: videregående opplæring				
1. Yrkesfaglig kompetanse	2. Pedagogisk og yrkesdidaktisk kompetanse	3. Relasjonskompetanse	4. Yrkesetisk kompetanse	5. Endrings- og utviklingskompetanse
<p>1. Viser oppdatert og yrkesfaglig bredde og dybdekompetanse slik at opplæringen blir relevant for elevenes yrkesinteresse.</p> <p>2. Kan gi opplæring som imøtekommer arbeidslivets fremtidige behov for kvalifisert arbeidskraft og digital kompetanse</p> <p>3. Forstår betydningen av samarbeidet mellom program- og fellesfaglærere for å oppnå helhetlig yrkesopplæring.</p>	<p>1. Kan bruke observasjon som grunnlag for tilrettelegging av opplæring og for refleksjon over handlinger.</p> <p>2. Kan planlegge, gjennomføre, analysere og kritisk vurdere egen undervisning.</p> <p>3. Kan utarbeide veiledningsdokumenter og undervisningsplaner i samsvar med styringsdokumenter, faglitteratur og forskning.</p> <p>4. Varierer undervisningsmetoder som er tilpasset ulike elevforutsetninger.</p> <p>5. Viser en begynnende kompetanse i å veilede elevene i yrkespraksis.</p> <p>6. Viser innsikt i elevvurdering.</p> <p>7. Viser forståelse for hvordan integrere de tverrfaglige temaene i yrkesopplæringen.</p>	<p>1. Bidrar til å skape og opprettholde gode sosiale relasjoner med elevene og kolleger.</p> <p>2. Kan samarbeid med praksislærer og medstudenter.</p> <p>3. Viser en begynnende kompetanse i å forstå gruppeprosesser og sosialt samspill som kjennetegner ungdomskultur.</p>	<p>1. Viser gjennom sin væremåte en bevisst holdning til lærerprofesjonens etiske plattform, læreplanverket, skolens mandat og verdigrunnlag.</p> <p>2. Viser holdninger og adferd som er forenlig med lærerrollen.</p> <p>3. Er bevisst den asymmetrien det ligger i lærer-elevrelasjonen og de etiske forpliktelser som dette innebærer.</p>	<p>1. Viser innsikt i egen læreratferd og kan reflektere over utvikling av egen rolle.</p> <p>2. Viser evne til å bruke veiledning konstruktivt.</p> <p>3. Utvikle et profesjonsspråk for å kunne delta i profesjonelle samtaler om pedagogisk og didaktisk arbeid.</p>

7.2.2 Vurderingskriterier pedagogisk praksis, 3. periode: videregående opplæring				
1. Yrkesfaglig kompetanse	2. Pedagogisk og yrkesdidaktisk kompetanse	3. Relasjonskompetanse	4. Yrkesetisk kompetanse	5. Endrings- og utviklingskompetanse
<p>1. Viser innsikt i yrkers egenart og overfører dette til adekvate læringsaktiviteter tilpasset behovene i skole og arbeidsliv.</p> <p>2. Kan ivareta yrkesfagenes verdigrunnlag, kultur og opplærings-tradisjoner.</p> <p>3. Kan gjennomføre yrkesopplæring i samsvar med en relevant og fremtidsrettet yrkesutøvelse og relevant forskning.</p> <p>4. Kan samarbeide med lærer med ulik bakgrunn og kompetanse for å oppnå helhetlig yrkesopplæring.</p> <p>5. Ha inngående kjennskap til skolens HMS-system</p>	<p>1. Kan lede og videreutvikle læreprosesser som ivaretar elevens yrkesinteresse, evner til fleksibilitet og kritisk tenkning.</p> <p>2. Legger til rette for entreprenørielle, yrkesrelevante og kreative prosesser i undervisningen.</p> <p>3. Behersker ulike vurderingsformer som fremmer mestring og læring, og bidrar til at elevene reflektere over egen læring og utvikling.</p> <p>4. Kan tilrettelegge for et godt læringsmiljø som møter krav om medbestemmelse og tilpassing.</p> <p>5. Kan gjennomføre opplæring ved bruk av digitale verktøy.</p> <p>6. Kan drøfte pedagogiske og yrkesdidaktiske problemstillinger.</p>	<p>1. Er en tydelig og positiv klasseleder.</p> <p>2. Setter grenser for læringshemmende atferd og kan bidra til at den enkelte elev får nødvendig hjelp og støtte.</p> <p>3. Viser vilje og evne til å forstå andres synspunkter og bidrar konstruktivt i konflikthåndtering.</p> <p>4. Kan danne samarbeidsrelasjoner med elever, kolleger, foresatte og arbeidsliv.</p>	<p>1. Har et profesjonelt elevsyn og kan realisere fellesskapsverdier, dannelse og medborgerskap.</p> <p>2. Viser lojalitet for verdier i skole og samfunn og til gjeldende styringsdokumenter.</p> <p>3. Viser evne til å begrunne yrkesetiske valg.</p> <p>4. Viser hensyn og respekt for den enkelte elevs integritet og er åpen for kulturelt mangfold.</p> <p>5. Er bevisst lærerens oppdragerrolle og fremstår som et forbilde.</p>	<p>1. Kan vurdere egen kompetanse og holde seg faglig oppdatert.</p> <p>2. Viser evne og vilje til å være endrings- og utviklingsorientert.</p> <p>3. Kan gjennomføre endrings- og utviklingsarbeid som kan bidra til mer relevant yrkesopplæring.</p> <p>4. Viser evne til å forstå betydningen av og se sammenhengen av en lærende organisasjon som ressurs for et godt arbeids- og læringsmiljø.</p> <p>5. Viser evne til kritisk vurdering, drøfting og refleksjon over egen og andres pedagogiske praksis.</p> <p>6. Viser evne og vilje til å utvikle trygghet i lærerrollen gjennom faglig og personlig vekst.</p>

7.3 Vurdering i praksisperiode 2: ungdomsskole

Studenten har ansvar for å skrive og levere en individuell praksisrapport om innhold og tilstedeværelse i praksisperioden. Mal for en slik praksisrapport finnes på studiets nettsider for praksisinformasjon.

Praksislærer/kontaktperson på skolen undertegner praksisrapporten siste dag i praksis. Praksislærer beholder en kopi av skjemaet og oppbevarer dette på egnet sted ut studieåret (konfidensielt), mens studenten får originalen. Studenten har ansvar for å levere skjemaet elektronisk til OsloMet via Inspira i h. t. nærmere instruksjoner og frister.

Det er OsloMet-lærer som vurderer studentens praksisperiode med vurderingsuttrykk bestått / ikke bestått på bakgrunn av studentens leverte praksisrapport signert av student og praksislærer.

Hvis studenten uten gyldig grunn ikke møter til avtalt praksisopplæring, eller på andre måter opptrer uforenlig med læreryrket, skal praksislærer varsle OsloMet uten ugrunnet opphold på praksis-lui@oslomet.no. Fravær omtales i studiets retningslinjer, se pkt. 8 nedenfor.

Dersom studenten står i fare for å få karakteren ikke bestått, skal dette ivaretas iht. forskrift om studier og eksamen ved OsloMet – storbyuniversitetet, § 8-2. Se nærmere omtale i punkt 7.5 nedenfor.

7.4 Vurderingskriterier for pedagogisk praksis på ungdomstrinnet

7.4.1 Vurderingskriterier for pedagogisk praksis, 2. periode: ungdomstrinnet				
<i>1. Yrkesfaglig kompetanse</i>	<i>2. Pedagogisk og yrkesdidaktisk kompetanse</i>	<i>3. Relasjonskompetanse</i>	<i>4. Yrkesetisk kompetanse</i>	<i>5. Endrings- og utviklingskompetanse</i>
<p>1. Kjenner til struktur, fag og arbeidsformer.</p> <p>2. Kan veilede elever om framtidige karrierevalg.</p> <p>3. Viser forståelse for ungdomskultur og mangfold.</p>	<p>1. Kjenner til lærerens planlegging, gjennomføring og vurdering av undervisningen.</p> <p>2. Anvender læringslogg og kan reflektere over egen læreprosess.</p>	<p>1. Kan kommunisere med ungdom.</p> <p>2. Kan samarbeide med praksislærer, og medstudenter.</p> <p>3. Forstår betydning av hjem-skole-samarbeid</p>	<p>1. Møter presis og er til stede til avtalte tider.</p> <p>2. Viser vilje og evne til å utføre pålagte oppgaver.</p> <p>3. Viser adferd og holdninger som er forenlig med en ansvarlig lærerrolle.</p>	<p>1. Viser innsikt i hvordan grunnleggende ferdigheter i fagene ivaretas.</p> <p>2. Viser forståelse for overgangen mellom ungdomstrinn og videregående opplæring.</p> <p>3. Kan reflektere over hvordan ungdomsskolen forbereder elevene til yrkesfaglige utdanningsprogram.</p>

7.5 Rutiner ved fare for ikke bestått praksis

Studenten består ikke praksisopplæringen dersom lærerarbeidet ligger klart i underkant av hva som kan forventes ut fra faglige eller pedagogiske kvalitetskrav. Hvis studenten viser synlige mangler i ett eller flere av de fem kriterieområdene, eller på andre måter opptrer uforenlig med læreryrket, kan ikke praksisperioden vurderes til bestått.

Iht. forskrift om studier og eksamen ved OsloMet – storbyuniversitetet, § 8-2 skal studenten varsles innen gitte frister. I de tilfeller hvor studenten står svakt, skal OsloMet derfor varsles uten ugrunnet opphold på praksis-lui@oslomet.no, for å kunne sette inn forsterket oppfølging. Varselet skal ta utgangspunkt i et eget skjema for slik vurdering, som finnes på studiets nettsider for praksisinformasjon.

Forskriftens § 8-2 formulerer det slik:

- 1) Hvis det oppstår tvil om studenten kan bestå praksisstudiet, skal studenten kalles inn til et møte.
- 2) Dersom det er fare for å ikke bestå praksisperioden skal det gis skriftlig varsel så snart som mulig. Slikt varsel skal gis senest tre uker før praksisperiodens slutt. For praksisperioder på fem uker eller mindre skal varsel gis halvveis i perioden. Meldingen skal angi hva studenten ikke mestrer, og hvilke krav som må oppfylles for å bestå praksisstudiet.
- 3) Viser studenten i løpet av praksisperioden handling eller atferd som utvilsomt gir grunnlag for å ikke bestå praksisstudiet, kan studenten likevel få karakteren «ikke bestått» selv om forutgående varsel ikke er gitt innen fristen etter andre ledd.

Den endelige karakteren «ikke bestått» settes i samarbeid mellom praksislærer og OsloMet-lærer.

Dersom det foreligger en faglig vurdering med karakteren «ikke bestått» i en praksisperiode, skal saken fremmes for et praksisutvalg, jf. forskriftens § 8-3. Praksisutvalget skal ivareta studentens rettsikkerhet, og forsikre seg om at prosedyrene beskrevet i forskriften er fulgt.

Klage på praksiskarakter kan bare gjelde formelle feil.

Framstilling til ny praksis omtales i forskriftens § 8-4 samt i retningslinjer for praksisopplæring ved instituttet, se punkt 8 nedenfor.

8 Retningslinjer for gjennomføring av pedagogisk praksis

På studiets nettsider for praksisinformasjon finnes lenke til gjeldende retningslinjer for praksisopplæring ved institutt for yrkesfaglærerutdanning. I dette dokumentet omtales bl.a. politiattest, taushetsplikt, tilstedeværelse og fravær i praksis, ny og utsatt praksis, tilrettelegging og skikkethetsvurdering. Det er viktig for alle parter å ha god kjennskap til disse retningslinjene før praksisperiodens oppstart.

9 Øvrig informasjon

9.1 Nettsider for praksisinformasjon

På studiets nettsider for praksisinformasjon finnes en oversikt over all nødvendig informasjon samt lenker til felles dokumenter som tilhører pedagogisk praksis:

<https://student.oslomet.no/praksis-ppu-y>

9.2 Kontaktinformasjon

Administrative henvendelser stiles til praksisadministrasjonen (herunder spørsmål om utplasseringer og lønn) på praksis-lui@oslomet.no.

Faglige henvendelser stiles til studentens OsloMet-lærer (kontaktinformasjon finnes på praksisnettsidene).

9.3 Vedlegg

Vedlegg nedenfor gjøres tilgjengelig i skrivbar versjon via OsloMet-lærer.

Vi ønsker alle involverte en positiv og lærerik tid ved gjennomføring av pedagogisk praksis.

10 Vedlegg

10.1 Vedlegg 1 Plan for praksisperiode 1

Plan for pedagogisk praksis for studenter på PPU-y

Utfylt plan skal legges på Canvas senest 7 dager etter at studenten har startet sin praksisperiode. Planen fungerer som verktøy for at student, praksislærer og OsloMet/PPU-lærer kan samarbeide om praksisopplæringen. Planen skal godkjennes av OsloMet/PPU-lærer før praksisperioden blir endelig vurdert. Pedagogisk praksis etterstrebes organisert med minimum 3 dager i sammenhengende uker. Ved oppstart skal studentene ha 5 dagers observasjon. Studenten skal ha ansvar for 25 timers egen undervisning. Praksisdagene legges til dager det ikke er OsloMet-undervisning.

Praksisperiode 1, 25 hele dager (ca. 7 ½ timer):

Studentens navn			E-postadresse		
Navn på praksisskole		Praksislærers navn	Praksislærers e-postadresse:		
Dag nr.	Dato og klokkeslett	Antall selvstendig undervisningstimer	Klasstrinn og fag	Innhold/andre aktiviteter utover undervisningstimerne	Tidspunkt for før - og etterveiledning og midtveisvurdering og slutt vurdering
1		Observasjon			
2		Observasjon			
3		Observasjon			
4		Observasjon			
5		Observasjon			
6					
7					
8					
9					
10					
11					

12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					

10.2 Vedlegg 2 Plan for praksisperiode 3

Plan for pedagogisk praksis for studenter på PPU-y

Utfylt plan skal legges på Canvas senest 7 dager etter at studenten har startet sin praksisperiode. Planen fungerer som verktøy for at student, praksislærer og OsloMet/PPU-y-lærer kan samarbeide om praksisopplæringen. Planen skal godkjennes av OsloMet/PPU-y-lærer før praksisperioden blir endelig vurdert. Pedagogisk praksis etterstrebes organisert med minimum 3 dager i sammenhengende uker. Studenten skal ha ansvar for 30 timers egen undervisning. Praksisdagene legges til dager det ikke er OsloMet-undervisning.

Praksisperiode 3, 25 hele dager (ca. 7 ½ timer):

Studentens navn			E-postadresse		
Navn på praksisskole		Praksislærers navn	Praksislærers e-postadresse:		
Dag nr.	Dato og klokkeslett	Antall selvstendig undervisningstimer	Klassetrinn, fag	Innhold/andre aktiviteter utover undervisningstimene	Tidspunkt for før - og etterveiledning og midtveisvurdering og slutt vurdering
1		Observasjon			
2		Observasjon			
3		Observasjon			
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					

16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					

10.3 Vedlegg 3 Veiledningsdokument

Veiledningsdokument til undervisningsplanlegging– PPU-y-studiet

Studentnavn:	Praksislærer:
Program:	Trinn:
Tema for undervisningen:	Dato/klokkeslett:
Antall undervisningstimer:	Praksisperiode 1 eller 3:
Mobiltelefon (student):	Skole:
Studentens egne læringsmål for planlagt undervisningsøkt (se momenter i praksisguiden for den aktuelle praksisperioden: vurderingskriterier):	
Yrkesfaglig kompetanse:	
Pedagogisk og yrkesdidaktisk kompetanse:	
Relasjonskompetanse:	
Yrkesetisk kompetanse:	
Endrings- og utviklingskompetanse:	
Hva ønsker studenten veiledning på?	
Gjelder elevenes læreprosess – planlegging av undervisningsøkt:	
Formål – se læreplanen om fagenes relevans, sentrale verdier og kjerneelementer (noen punkter)	
Kompetansemål for undervisningsøkt:	
Læringsmål for undervisningsøkt (læringsutbytte)	
Opplæringens verdigrunnlag (noen punkter)	
Hvordan blir ett eller flere av de tre	

tverrfaglige temaene ivaretatt	
Hvordan blir grunnleggende ferdigheter ivaretatt	
Beskriv elevenes læreforutsetninger	
Beskriv rammebetingelsene	
Beskriv det faglige innholdet i undervisningen (i stikkord)	
Beskriv valgte undervisningsmetoder/arbeidsmåter	
Beskriv hvordan det jobbes med underveisvurdering (se prinsipper i <i>Vurdering for læring</i>)	

10.4 Vedlegg 4 Undervisningsplan

Undervisningsplan med grunnlag i veiledningsdokumentet**Studentens navn:****Dato:**

Når	Hva	Hvordan	Hvorfor